

Kvinnorna som bar upp staden

Spelplatsen för *Kvinnorna och staden* är de gamla Lokstallarna i Katrineholm, som inomhus inretts till teaterscen, café och samlingslokaler (heja för fint "återbruk" av historiska lokaler).

Men det är utomhus föreställningen ges, runt den stora vridplattan, där loken förr riktades in mot ledigt stall för att sen vridas mot ett annat där ett servat lok kunde köras ut i trafik igen. I dag är denna vändplatta en användbar *vridscen* med en enkel funktionell dekor, med färger och kostymer som plockar upp den kollektiva berättelsen.

Om småfolket, fattigfolket, som kom in från skogarna runtomkring till slitsamma jobb i samhället, där de fina herrarna styrde. Männen sökte sig till järnvägen och kvinnorna tvättade, skurade, serverade, passade upp och så småningom blev de fabriksarbeterskor – och inte sällan "på det viset". Som Tora, föreställningens huvudperson gestaltad av skådespelaren **Annika Olsson**, som lämnar torpstugan och sin mormor för den nya järnvägsknuten. Själv dotter till en våldtagen 14-åring (som dog när Tora föddes) blir hon gravid med en charmör som vill bli lokförare. När hon bär deras andra barn blir det hastigt giftermål, varpå hon genast blir änka – och ensam. Men inte riktigt, för där finns de bästa vännerna Frida och Ebba. Och där finns kvinnokollektivet – i serveringar, tvätterier och textilindustri. Genom första världskriget och strax framme vid det andra.

Starka öden, svåra öden men också en hel del glädje, raljerande humor och varm gemenskap. Och här en försiktig invändning, för trots att det är Tora vi följer, som börjar baka bröd, startar eget och får det bra – så är de manliga rollerna i hennes närhet – alla spelade av **Michael Mårtensson** – så pass utmejslade och dominerande att det blir de här fyra männen som blir tydligast och står för analyser och rörelsen

framåt. Kvinnorna är mera kollektivt gestaltade, de är unga, jobbar och sliter, får barn, blir gamla, sjuka och dör. Det är lite synd på så mycket kvinnlig urkraft. Men när en tänker efter är det kanske så det varit. Männen står fram som individer och kvinnorna bär i bakgrunden kollektivt hela livsspektaklet.

Bygger på **Kerstin Ekmans** romansvit om Katrineholm med dramatisering av **Ingegerd Monthan**, i regi av **Judith Hollander**. **Marie Selander** är konstnärlig ledare, kompositör och musikarrangör, tillika berättare/sångare föreställningen igenom. Fem skickliga musiker ger stadga och Fogelstadskören (under ledning av **Elisabeth Ask**) är både sångare och amatörskådisar – så som det lokala folkliga historieberättandet är om somrarna runt om i landet.

Text: Maria Wallin

Kvinnorna och staden
Fogelstad Musikteater
Lokstallet Katrineholm
4-22 juli